SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятайте про Україну!

No. 170. JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, SEPTEMBER 4, 1987 CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 4-го ВЕРЕСНЯ 1987 РІК XCIV. Ч. 170.

42-ИЙ З'ЇЗД ОБ'ЄДНАННЯ УКРАЇНСЬКИХ ЄВАНГЕЛЬСЬКО-БАПТИСТСЬКИХ ЦЕРКОВ ВІДБУДЕТЬСЯ У ФІЛЯДЕЛЬФІЇ

Філядельфія (яп). — Тут від 4-го до 6-го вересня відбуватиметься 42-ий З'їзд ОУЄБЦ у ЗСА в Українській Баптистській Церкві під адресою 6000 Лардж вулиця, пастором церкви є проп. Ярослав Папроцький. У З'їзді візьмуть участь делеґати українських баптистських церков, які є складовою частиною Об'єднання та гості з споріднених церков ЗСА та Канади.

З'їзд розпічнеться в п'ятницю, о годині 2-ій по полудні нарадами Управи Об'єднання. В п'ятницю ввечорі о годині 7-ій офіційне відкриття З'їзду вечірнім Богослуженням під проводом голови Об'єднання пастора мґра Дмитра Марійчука.

У суботу, 5-го вересня, від години 9-ої ранку до 5-ої вечора ділові наради, в програму яких входять звіти екзекутиви Об'єднання за минулий рік діяльности, прийняття резолюції, огляд місійної праці Об'єднання, радіоблаговістя „Голос Євангелії в Україну", підготування до відзначення офіційного впровадження Християнства в Україні 988 року, ювілейне видання Української Біблійної Симфонії, Української Біблійної Енциклопедії та обговорення способів оборони переслідуваних совєтами християн у поневоленій Україні.

В суботу ввечері спеціяльна програма Об'єднання молоді під проводом його голови Володимира Патруна. Проповідь Слова Божого виголосить пастор Адам Коренчук.

У неділю вранці, 6-го вересня, о годині 10-ій урочисте Богослуження з співом хорів і проповіддю св. Євангелії на тему: „Християнство дає світові Хліб Життя", яку виголосить головний редактор „Післанця Правди" пастор Володимир Домашовець.

В неділю, о годині 2:30 спеціяльна програма Об'єднання сестер під проводом Ніни Возьної. Проповідь на тему: „Християнство дає гідність усім" виголосить голова Всеукраїнського Євангельсько-Баптистського Братства, яке об'єднує українські баптистські церкви в світовому маштабі, пастор Олекса Гарбузюк.

О 6-ій годині вечора в неділю прощальне Богослуження з проповіддю голови Об'єднання, пастора мґра Дмитра Марійчука, на тему: „Християнство дає духові й культурні скарби".

А. Сахаров закликає до поширення реформ в СССР

Москва. — Науковець і відомий дисидент академік Андрей Сахаров признався у розмові з американським кореспондентом Скаттом Орром, керівником вашінгтонського бюра нюаркської газети „Стар Леджер", який супроводжав архиєпископа Теодора МекКарріка і сенатора Френка Лавтенберґа до Польщі, Румунії і Совєтського Союзу, що політика „ґласности", яку всіма силами підтримує генеральний секретар ЦК КПСС Міхаїл Ґорбачов, принесла деякі користі, також для дисидентських кіл і політичних в'язнів, але він додав, що совєтський уряд мусить бути готовий на багато інших змін і реформ, якщо ця політика має діяти ефектовно.

„Ґласность" є важливим елементом у політичних відносинах між компартією, урядом і народом, — заявив академік А. Сахаров — ця політика багато дечого змінила на краще, але довір'я народу не міряється словами і обіцянками, а ділами, конкретними реформами, які мусять стати дійсністю і їх мусять бачити люди у щоденному житті".

А. Сахаров прийняв у своєму помешканні згаданого архиєпископа і сен. Ф. Лавтенберґа і відбув з ними одногодинну розмову, яка, як інформує журналіст Орр, проходила в дружній атмосфері. На думку відвідувачів, А. Сахаров і його дружина Єлена Боннер виглядали змученими, радше песимістично висловлювались про багато справ, а їхнє заскромне, маленьке тісне приміщення, заповнене книжками і предметами хатнього устаткування, викликає пригноблення. Присутні на розмові запитували: невже ж Совєтський Союз не може для заслуженого вченого створити кращих життєвих умов для відпочинку і творчої праці?

На думку сен. Ф. Лавтенберґа, А. Сахаров, після повороту з внутрішнього заслання в місцевості Горькі, працює тепер науково багато більше як перед тим, але не покидає своєї дисидентської активности, головно в ділянці допомоги у звільненні з ув'язнення багатьох політичних в'язнів які все ще не відчули на собі політики „ґласности".

Архиєпископ Т. МекКеррік порушив у розмові з А Сахаровим також справу релігії в СССР, переслідування державними органами безпеки (КҐБ) багатьох релігійних активістів і був заскочений, що Сахаров так добре поінформований про релігійні відносини в Совєтському Союзі та турбується людьми різних віросповідань і різних народів.

Співрозмовці погодились, що дотеперішні концесії компартії і уряду у звільнюванні, наприклад, політичних в'язнів, є більше як незадовільні. З усіх біля 1,000 політичних в'язнів, уряд звільнив досі 170 осіб і то за дрібні політичні проступки.

Почався суд над М. Рустом

Москва. — Тут у Верховному суді СССР у середу, 2-го вересня почався процес 19-річного громадянина Західньої Німеччини Матіяса Руста, який 28-го травня посадив літак „Сессна" на Красній площі в Москві. Його обвинувачують в порушенні совєтського кордону і зловмисному хуліганстві.

Зранку біля будинку суду зібрався натовп москвичів і чужинецьких репортерів, однак М. Руста, якого привезли з Лефортівської в'язниці під конвоєм, провели через задній вхід. Його мати Моніка, батько Карл-Гайнц і 15-річний брат Інго увійшли в бидинок через головний вхід у супроводі працівника амбасади Західньої Німеччини і кореспондента західньонімецького журналу „Штерн", який оплатив поїздку його рідних до Москви.

Адвокат підсудного Всеволод Яковлєв просив, щоб матері Руста було дозволено бути присутньою у судовій залі з самого початку, хоч вона є свідком у справі. Просьба була прийнята. Матіяса Руста ввели в залю два конвоїри, які до кінця суду стояли по боках і трохи позаду нього.

Оголошення акту обвинувачення, переклад якого на німецьку мову Руст слухав через навушники, тривало 50 хвилин. Відповідаючи на запитання судді Роберта Тіхомірова, підсудний спочатку сказав, що визнає себе винним, але потім поправився, що це не відноситься до пункту про зловмисне хуліганство, бо він не мав наміру комусь нашкодити. Протягом п'яти годин Руст давав зізнання спокійним голосом. Він попросив пробачення за порушення совєтського кордону і приземлення на Красній площі, пояснивши, що він прилетів в СССР „з місією миру" і сподівався зустрітися з генеральним секретарем ЦК КПСС Міхаїлом Ґорбачовим, щоб обговорити з ним проблему роззброєння. „Я був дуже пригноблений тим, що зустріч на вершинах (у Рейк'явіку) не принесла позитивних результатів".

Р. Тіхоміров запитав, чи просив підсудний дозволу совєтської влади на полет в СССР. Як заявив у відповідь Руст, він був впевнений, що не дістане такого дозволу і тому навіть не пробував його просити.

За словами Руста, він хотів обговорити з Ґорбачовим створення „нового політичного ладу, який об'єднав би Схід і Захід на базі повної демократії, демократії в повному розумінні цього слова". „Я шукав осередок миру на земній кулі, а він знаходиться не у Вашінгтоні, а в Москві", — заявив підсудний і сказав, що він вирішив без дозволу летіти до Москви, бо цей його вчинок викликав би найбільший резонанс. „Мені потрібний був відгук зі сторони світової громадської думки, — сказав Руст. — Добитися цього, на мою думку, можно було лише таким полетом „який не вписувався ні в які норми".

Підсудний розповів, що він здійснив полет на свій страх і риск, без участи будь-яких посторонніх осіб і що він прийняв остаточне рішення взяти курс на Москву лише після того, як піднявся з гельсінкського летовища.

Долетівши до Москви, Руст не мав поняття, де сідати. Він зробив два чи три кола над містом і нареш

(Закінчення на стор. 3)

КИЇВСЬКА ГАЗЕТА НАПАДАЄ НА І. РАТУШИНСЬКУ

Київ. — У газеті „Молодь України", що є органом Центрального комітету комсомолу України, появилася стаття пера А. Лойтаренка під наголовком „Переходячи до огидної прози життя..." В ній автор усіма способами, притаманними совєтській пресі, намагається скомпромітувати поетку Ірину Ратушинську та її чоловіка Ігоря Геращенка.

Як уже інформовано, в жовтні минулого року І. Ратушинська була несподівано звільнена з концтабору за три роки до кінця семирічного терміну ув'язнення, а в грудні разом з чоловіком фізиком І. Геращенком прибула до Лондону на лікування. Тоді ж подружжя заявило, що не має наміру повертатися на батьківщину. На це совєтський уряд і розраховував. Дисиденти, борці за права людини більш небезпечні для режиму, коли вони перебувають в СССР.

Не сподобалося авторові статті (а в першу чергу совєтській владі), що І. Ратушинську та її чоловіка прийняла прем'єр-міністер Великобританії Марґарет Тачер: „Куди лиш тільки не запрошували І. Ратушинську! Про резиденцію англійського прем'єр-міністра вже було сказано. А ще була комісія конгресу США з безпеки та співробітництва у Европі. І Український інститут Америки. І Еврейський суспільний фонд. І вдячний лист архиєпископу Чикаго кардиналові Бернардіну попросили написати. І премію американського інституту релігії та демократії дали, а на церемонії вручення виступив навіть державний секретар США". Та найбільше не сподобалося те, що Ігор Геращенко спростував совєтські дані про кількість жертв чорнобильської катастрофи і назвав більш правдоподібну цифру — 15,000. „Абсурд. І ганебний наклеп!" — пише А. Лойтаренко. Мовляв, які тільки спеціялісти не приїжджали в СССР у зв'язку з трагедією в Чорнобилі — і атомники, і енергетики, і медики, і детальну доповідь підготували, а Геращенко „безсоромно оголошує про 15 тисяч загиблих".

Газета обвинувачує Ратушинську в тому, що вона зреклася не лише батька й матері, але й батьківщини. Не відомо, чи повірять совєтські читачі в це, але численні поклонники таланту поетеси знають, що не Ратушинська відмовилася від матері і батька, а навпаки. Правовірні комуністи, які живуть в Одесі, вони відмовилися від своєї дочки кілька років тому, коли Ірину обвинуватили в антисовєтській діяльности.

А щодо батьківщини, то І. Ратушинська та І. Геращенко, дізнавшись, що Верховна Рада СССР позбавила їх громадянства, опублікували на Заході з цього приводу заяву, в якій пишуть: „Усе свідоме життя ми присвятили служінню своєму народові. Нас не можуть відірвати від нашого народу ні тюрма, ні вигнання. Уряд може видавати які захоче укази, але ми належимо нашій батьківщині, і наша батьківщина належить нам. Ми надіємось, що колись в нашій країні буде встановлена демократія, і людей перестануть переслідувати за висловлені ними погляди. Тоді вже не уряд тоталітарного режиму, а наш нарід відновить нас у правах, і ми зможемо вернутися". Але про це автор статті в „Молоді України" не згадує. А може і не знає. Та навіть якби й знав, то не міг би написати. Совєтським читачам не про все можна знати. Навіть тепер, у період горбачовської „гласности".

Над Київщиною пронісся сильний гураґан

Київ. — Київські газети повідомили, що ще 7-го серпня ц.р., над Київщиною пронісся сильний гураган, супроводжений зливними дощами. В Миронівському, Згурівському, Переяслав-Хмельницькому та Бориспільському районах, вітер гураґанної сили, 30 й більше метрів на секунду, зривав дахи будинків, валив дерева, руйнував споруди, зносив, господарські будівлі, звалював телеграфічні і електричні стовпи, порушив телефонічний зв'язок у багатьох місцевостях.

Особливо потерпіли від стихії села Баришівського району — 13 населених пунктів тут залишились без електроенергії. 14 сіл потерпіло в Переяслав-Хмельницькому районі. Значної шкоди заподіяно колгоспам і радгоспам, а деревами було завалено багато шляхів і тим самим рух на далекобіжних шляхах був якийсь час перерваний.

Гураган спричинений циклоном, який пройшов з Балканського півострова в північносхідньому напрямі европейської частини СССР, — розповіли кореспондентові РАТАУ в Українському Республіканському Управлінні гідрометеорології і контролі природного середовища.

Гураґанна зона простягнулася на приблизно 150 кілометрів завдовжки і чотири в ширину, яка стрімкою дугою пересякла Дніпро, пронеслася лівобережжям, але вже в Чернігівській області стратила свою руйнуючу силу.

Як повідомили в комісії, яка займається ліквідацією наслідків стихії, людям, які потерпіли від неї, дано медичну допомогу, а шістьох поранених осіб перевезено до шпиталю на довше лікування і перевірку. Жертв в людях немає, — пишуть місцеві газети. Мешканцям сіл, які найбільше потерпіли доставлено продукти й інші потрібні товари першої потреби. Над відбудовою працюють на зміну 24 години на добу будівельники, електрики телефонічні механіки, а сусідні області запропонували свою допомогу для потерпілих.

У Москві дозволені мирні демонстрації

Москва. — В інтерв'ю для газети „Вечерняя Москва" заступник голови міської ради Анатолій Костенко сказав, що Московська міська рада виробила правила проведення демонстрацій. Тих, хто не буде дотримуватися цих правил, чекає кара. Яка саме, А. Костенко не сказав.

Передбачено, зокрема, що учасники демонстрацій повинні попросити дозволу на їх проведення не пізніше як за сім днів. Треба повідомити назву організації, яка проводить демонстрацію, її мету, точний маршрут, час початку і закінчення, приблизну кількість учасників.

Правила забороняють проводити демонстрації на Красній площі та на інших головних площах і вулицях Москви.

Костенко всіляко підкреслював, що оголошені правила є наслідком горбачовської демократизації. „Демонстрації не лише сумісні з нашою соціялістичною демократією, але й є однією з її форм", — сказав Костенко.

Демонстрації в Совєтському Союзі дозволені конституцією — як брежнєвською, так і тою, що була прийнята за Сталіна. Нові правила потрібні для того, щоб знайти нові способи боротьби з правозахисниками, які підняли голови останніми місяцями. Совєтській владі не могли подобатися недавні демонстрації жидів, яким відмовляють у виїзді на Захід, чи кримських татарів, які добиваються дозволу повернутися на батьківщину, в Крим, звідки їх вивезли в 1944 році. Тому режим вирішив витіснити протестантів з людних місць, забрати їх з очей.

Можна сподіватися, що подібні правила незабаром появляться у Латвії, Литві та Естонії, де відбулися недавно демонстрації, а також в інших містах і республіках Совєтського Союзу.

У СВІТІ

СТАНОВИЩЕ В ПЕРСЬКІЙ затоці з кожним днем загострюється. У вівторок, 1-го вересня, Іран атакував еспанський супертанкер „Мунгія". В радіограмі з покладу атакованого корабля говорилося, що іранці обстріляли його з одного або двох швидкохідних катерів. Радист супертанкера повідомив, що жертв на покладі „Мунгії" нема. Крім того, Теґран повідомив, що його протиповітряна оборона збила три іракські військові літаки. Після півторамісячного затишшя Ірак відновив повітряні налети на військові і цивільні об'єкти противника.

ОБ'ЄДНАНІ СИЛИ СОВЄТСЬКИХ окупанців в Афганістані і армії маріонеткового режиму відтіснили загони борців за свободу з районів на північ від Кабулю. Раніше повстанцям вдалося бльокувати дороги, якими в Кабуль надходило постачання з півночі. Тепер, за свідченнями очевидців, цей шлях розчищений. Свідки розповідають, що окупанти використовували важку артилерію і бомбардувальники.

МОСКОВСЬКИЙ КОРЕСПОНДЕНТ газети „Ню Йорк Таймс" Билл Келлер пише, що Совєтський Союз має намір продати на Захід документальний фільм про справу Матіяса Руста — 19-річного німця, який зумів пролетіти через протиповітряну оборону, що оточує Москву, і приземлитися на Красній площі. У фільм буде включено інтерв'ю з М. Рустом, а також кадри, накручені на судовому процесі, що почався у середу, 2-го вересня, та під час достави його в суд на міліцейському автобусі. Інтерв'ю були накручені в Лефортовській в'язниці, де Руст перебуває з травня. Багато телевізійних компаній Заходу висловлюють сумнів з приводу етичної сторони справи, вказуючи, що совєтській державі непристойно судити Руста і одночасно торгувати фільмом про його процес. Однак зацікавлення фільмом на Заході велике і за право на його показ борються зразу кілька клієнтів.

СТАЛО ВІДОМО, ЩО ВІД 7-го до 10-го вересня у Женеві відбудеться чергова рунда переговорів у справі Афганістану. У переговорах бере участь Пакістан і кабульський режим, що прийшов до влади на совєтських штиках. Переговори проходять під еґідою Організації Об'єднаних Націй.

У ВІВТОРОК УВЕЧОРІ, 1-го вересня, закінчив свій шлях у Кувайт черговий конвой, в склад якого входили танкери „Серф-сити" і „Чесапік-сити". 800-кілометровий рейс через Перську затоку закінчився без пригод. Це був уже шостий конвой, який пройшов через затоку під американською охороною. Американські кораблі готуються негайно повести з Кувайту до Гормузької протоки ще один конвой з трьох танкерів, завантажених уже кілька днів тому.

НА ФІЛІППІНАХ І ДАЛІ неспокійно. Не зважаючи на те, що заколот військових проти уряду Коразон Акіно був придушений у п'ятницю, 28-го серпня, в той же день, що і почався, повідомлення про повну підтримку уряду військовими виявилися передчасними. Оголосили про свою непідлеглість владі кадети військової академії в місті Баґіо. З ними зустрічався заступник начальника штабу армії генерал Едуардо Ерміта. Кадети вручили йому маніфест з вимогами до уряду. Кореспондент газети „Ню Йорк Таймс" Сет Міданс передав з Манілі, що якщо б заколот не був придушений майже моментально, то до повсталих приєдналося б багато гарнізонів. Помилковим було уявлення, що заколот придушували звичайні армійські підрозділи. Виявилося, що в боротьбі з повсталими брали участь головним чином дисципліновані морські піхотинці і поліція.

В АМЕРИЦІ

У САКРАМЕНТО , КАЛІФОРНІЯ, пожежники покликані на допомогу з усіх округ країни, були післані в ліси північної Каліфорнії поборювати сотні вогнів спричинених громовицею. Згідно з повідомленнями вже біля 68,000 акрів згоріло і багато людей були змушені, з огляду на небезпеку покинути свої домівки.

ҐАРІ ГАРТ, ЯКИЙ БУВ змушений відступити від змагань за номінацію Демократичної партії на президента З'єднаних Стейтів Америки, заявив минулого тижня, що йому є дуже важко стояти осторонь та не брати активної участи в політиці. В інтерв'ю Гарт сказав, що він є людиною, яка „переживає успіхи і невдачі своєї країни". „Я не можу сидіти і придивлятися до всього з боку". В дальшій розмові він запевнив, що не хоче кандидувати на якийсь урядовий пост, але просто хоче брати активну участь у дискусіях про вирішальну політику.

У ВІТОРОК, 1-ГО ВЕРЕСНЯ, ц.р., дійшло вкінці до заключної точки в справі славнозвісної баржі зі сміттям. В кінці робітники нюйоркського санітарного департаменту почали процедуру спалення сміття, що місяцями тинялося попри східнє побережжя ЗСА. Все ж таки не без спротиву, як це водиться в Амриці, деяких громадян, що домагалися перевірки сміття чи спалення його не буде шкідливе для оточення. Виявилось, що сміття є тільки сміттям і не скриває в собі ніяких хемікалій.

ПОЧИНАЮЧИ З 8-ГО ВЕРЕСНЯ ц.р. Клойстерс буде закритий на два тижні для віднови кількох музейних ґалерій. Ця будівля, що нагадує монастир, є віткою Метрополітального музею і знаходиться у Трайон парку в горішній частині Мангеттену з незабутнім видом на ріку Гадсон. Клойстерс, який святкуватиме 50-ліття в місяці травні 1988 року, являється приміщенням одніі з найкращих у світі збірок мистецтва, архітектури і релігійних предметів середньовіччя.

У ВІВТОРОК, 1-ГО ВЕРЕСНЯ ц.р., Управління харчів і ліків дозволило продавати новий лік ,що його знавці уважають за найбільш надійний і ефектовний для зниження холестеролю. Сподіються, що новий лік ловастатін зробить революцію у лікуванні та у зниженні рівня холестеролю, що його лікарі, зокрема серцеві спеціялісти, вважають за найбільшу небезпеку в захворюваннях на артеріосклерозу і коронарні хвороби серця.

МИНУЛОГО РОКУ СІ-АЙ-ЕЙ випадково закупило велику кількість поштових марок з друкарською помилкою. На марці ціна, напис і зображений зі свічкою свічник є перекинуті. Виявяться, що декотрі працівники Сі-Ай-Ей зразу зауважили помилку, але не повідомили про це, тільки продавали їх збирачам марок за великі гроші.

ЗАПРОПОНОВАНИЙ ПЛЯН ПОСАДНИКА Ню Йорку Едварда Кача, щоб забирати з вулиць ментально хворих бездомників, натрапляє на різні перешкоди. Однак деякі знавці уважають, що пропозиція Кача є першим пробним кроком, щоб завернути ту, як вони уважають, неоправдану політику, яка пропаґувала звільнення психічно хворих з ментальних інституцій.

БІЛЯ 1,200 ОСІБ ВЗЯЛО УЧАСТЬ В СОЮЗОВОМУ ДНІ ФІЛЯДЕЛЬФІЙСЬКОЇ ОКРУГИ УНС

Під час вручення плякет УНС (стоять зліва): головний предсідник УНС д-р І. Флис, головний контролер і голова Округи С. Гавриш, почесний член Головного Уряду УНС проф. д-р Б. Гнатюк, союзовий активіст і довголітній голова Округи П. Тарнавський, головний секретар УНС В. Сохан.

Горшам, Па. (с.г.). — Союзовий День, що відбувся заходом Управи Окружного Комтету Філядельфійської Округи в неділю, 23-го серпня ц.р., на посілості УСО „Тризуб", був під кожним оглядом найбільш успішною імпрезою у цьогорічному вакаційному сезоні.

Коли в суботу, 22-го серпня, погода була дещо химерною, то неділя, 23-го серпня була вимріяною, і не дивно, що дехто жартома питав: „Хто із союзовців молився за таку чудову погоду?"

1,200 союзовців-гостей прибуло на „Тризубівку", щоб спільно, як одна велика українська родина, провести час, зустріти знайомих та віддати пошану піонерам, які 93 роки тому поклали ґранітові підвалини під цю Богом благословенну братську установу — УНСоюз. На це свято прибули союзовці й гості не лише з Філядельфії, але всіх довколишніх місцевостей, а також з інших стейтів як Ню Джерзі, Делавер, Мериленду, Ню Йорку, Ровд Айленду, а також був гість із столиці Польщі — Варшави.

Союзовий День почався о год. 1-ій по полудні піднесенням американського й українського прапорів, а відтак о год. 2-ій відбулося офіційне відкриття свята та посвячення „павільйону", збудованого коштом УНСоюзу.

Свято відкрив голова Окружного Комітету головний контролер Степан Гавриш, який привітав всіх присутніх союзовців, а між ними головного предсідника УНСоюзу д-ра Івана Флиса і головного секретаря Володимира Сохана. Відтак він запросив о. митрата д-ра Івана Біланича, пароха української католицької церкви Христа Царя і о. митрата Михайла Борисенка, настоятеля української автокефальної православної церкви св. Покрови у Філядельфії, до переведення посвячення „павільйону". Під час посвячення співав імпровізований хор під диригентурою Іванни Осідач, а члени

(Закінчення на стор. 3)

СВОБОДА SVOBODA
український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.
Tel.: (201) 451-2200

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members 1 year — $15.00. Change of address — $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda".

Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel.: (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси — $1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

У пошуках за кандидатом

Демократична партія, яка має більше реєстрованих членів, як Республіканська, має великий клопіт: не має кандидата на президентський пост у виборах у наступному році. Себто, є вже аж сім кандидатур, але американська преса кепкує, що це „сім карликів" — виразний натяк на славетний передвоєнний фільм Волт Дізні „Білосніжка", де центральною сценою був похід семи карликів. Кілька днів тому популярний нюйоркський щоденник „Дейлі Нюз" приніс статтю п.з. „Зустрічайте карлика число вісім", запевняючи, що кандидуватиме сенатор із Джорджії Сем Нанн, голова військової Комісії Сенату. Він ніби популярний у південних стейтах і „найправіший" з усіх дотеперішніх потенціяльних демократичних кандидатів, бо, наприклад, підтримує президента Реґена у справі допомоги протикомуністичним партизанам в Нікараґуа. Але Нанн заявив, що „ще не рішений". Заперечив теж вістку про його кандидатуру голова демократичної більшости в Палаті Репрезентантів конґресмен Сем Райт. Зате заповів офіційне проголошення своєї кандидатури чорний протестантський проповідник Джессі Джексон, який не має найменших шансів дістати номінацію від конвенції Демократичної партії, зате розіб'є голоси офіційного кандидата, якщо кандидуватиме як „незалежний", бо чорні здебільша будуть на нього голосувати.

Чому нікого із тих семи кандидатів преса не бере поважно? Бо ні один з них не є відомий в усіх стейтах Америки. Відомим був колишній сенатор Ґері Гарт, який програв на останній конвенції Демократичної партії у користь Волтера Мондейла, який з черги програв у користь Ронлада Реґена. Але Ґері Гарт — одружений і батько дітей — скомпромітувався, коли у пресі появилась його еротична світлина з колишньою моделькою Донною Райс. І він під натиском обуреної публічної опінії зрікся, але ця дівчина скористала на скандалі, бо їй дадуть великі гроші за автобіографічну книжку та заанґажують її до телевізійних показів. У журналі „ЮС Нюз енд Ворлд Ріпорт" з 18-го травня цього року появилася була велика стаття п.з. „Приватне життя" з міркуваннями на тему — як то кандидат на найвищий пост в американській великодержаві мусить мати не тільки речеві кваліфікації державного мужа-політика, але й бездоганне приватне життя, бо він — лідер всього вільного світу є завжди на очах всього американського та міжнародного суспільства. В минулому тижні Ґері Гарт, вернувшись із літніх ферій, заявив, що він ще не рішений, чи таки не проголосить своєї кандидатури. У телевізійному коментарі зразу же сказано, що коли би Гарт дійсно зголосив свою кандидатуру, ток виключно тому, щоб — як кожний кандидат на президента — дістати певну суму на ведення виборчої кампанії. Він ніякої кампанії не вів би, а отримані гроші використав би на заплату частини свого півторамільйонового боргу, що його зробив за минулу невдачну свою виборчу аґітацію.

Республіканська партія у цьому пункті щасливіша, бо всі чотири діячі, які вірогідно кандидуватимуть, відомі в усьому американському суспільстві: віцепрезидент Джордж Буш, сенатор Роберт Дол з Кензасу, колишній головний комендант з'єднаних збройних сил Атлантійського Союзу, чотиризірковий генерал Александер Гейґ і конґресмен Дж. Кемп із стейту Ню Йорк. Офіційно тільки один Гейґ проголосив свою кандидатуру, проте за пресовими коментарями і переведеними опитами, найбільші шанси мав би сенатор Дол. Найбільш популярною і відомою людиною в Америці є підполковник Олівер Норт, що його демократична більшість у Конґресі, яка повела слідство у справі засекреченого продажу зброї Іранові спеціяльно 25-членною слідчою Комісією представляла як злочинця. Своїми зізнаннями на цій Комісії на протязі чотирьох днів він заімпонував своїм спокоєм, своїм патріотизмом і знанням політичних проблем. Але Олівер Норт є ще в активній військовій службі. Коли б він передчасно виступив із війська, то — за загальним переконанням — Республіканська партія використала б його популярність для переведення його в Сенат.

До президентських виборів ще далеко. Правибори розпічнуться щойно літом-весною наступного року. До того часу можуть ще виринути різні нові діячі з амбіціями стати мешканцем Білого Дому, дармащо не було ще такого американського президента, який не нарікав би гірко на страшний тягар праці і відповідальности, що його кожний найвищий достойник Америки мусить нести.

К. М.

СОВЄТСЬКИЙ ТОТАЛІТАРИЗМ І „КОСМЕТИЧНІ" ЗАСОБИ ҐОРБАЧОВА

Найбільшим осягненням „Солідарности" є її існування у підпіллі в тоталітарній системі. Тоталітарні теорії розвинулись на Заході у політичному мисленні в недавньому минулому, хоч сам термін був відомий давно. Теоретичні праці на тему тоталітаризму стверджують, що тоталітаризм явище відносно нове. Перед тим був деспотизм.

Теперішній тоталітаризм існує під назвою комунізму та фашизму. Між ними є різниця, але генетично та структурально вони споріднені. Обидва рухи утримуються при житті ідеологією; вона є тим цементом, який затримує розпад і заник тих рухів. Обидва рухи, а тепер комунізм виправдують своє існування і тоталітарну владу іменем майбутнього досконалого світу. Комунізм впливає на людину та його екзистенціяльне існування.

Тоталітаризм виник і затримався на поверхні, на політичній арені як наслідок загальної кризи моральних вартостей, заник людських зв'язків. Постала самотність у натовпі. Людина заблукалась у поясненні моральних і політичних ідей сучасности. Тому деякі теоретики політичного мислення інтерпретують тоталітаризм як „зорганізовану самотність", як деструкцію суспільства з метою виелімінувати його спротив тоталітарній системі. Людина, позбавлена природних зв'язків та моральної стабільности, опинилась у в'язниці бюрократичного Молоха на ідеологічних основах.

Слідкуючи за атомізацією суспільства, треба звернути увагу на антисемітизм та імперіялізм. Антисемітизм та імперіялізм вияснили „зрозумілими" термінами та льокалізували „ворогів". Ті рухи вказали на „ворогів", які винні у всіх клопотах і конфліктах та дали затомізованій мислі групову тожсамість біля ідеології простої та аґресивної. Така ідеологія цілком не вважає на дійсність.

Імперіялізм допоміг розростові тоталітаризму тим, що підважив, або й зовсім знищив інституції народних держав, розбивши природне культурне середовище та моральну орієнтацію.

Коли розпадались народні країни, дуже побільшилась кількість лишніх, зайвих людей які нікуди не належали, ніхто їх не потребував і не розумів. Досі їхня самота була особистою справою, а тепер обернулась у широке суспільне і культурне явище. Тоталітаризм покликав до життя організовану самітність, яка обернулась плечима до дійсности. А сферою мислення став не дійсний світ, а ідеологія. Контакт з дійсністю припинено і замінено складною системою ідеологічних доказів. Розбудована ідеологічна система офіційної системи і доктрини влади поширилася на всі аспекти життя людини і суспільства. Партія при владі, в яку входить дуже мала частина суспільства, живе тільки ідеологією. При тому застосовує фізичний терор як засіб тримати у послуху суспільство.

Після XX З'їзду КПСС концепція тоталітаризму на Заході трохи захиталась. Як також серед теоретиків Східної Европи помітилось зменшення впливу совєтської ідеології. Постало підозріння, що совєтський тоталітаризм фальшує комуністична дійсність.

Закиди були серйозні. Теорія дає замкнений світ, нерухомий, який потребує вентиляції. Теорія стала нечула на зовнішні впливи і тим самим виключає еволюцію. Дійсність давно відійшла від теорії. Прикладом того може бути розклад фашизму в Італії та різні форми „народного" комунізму.

Усе таки суспільні верстви реального комунізму не цілком втратили контакт з дійсністю на рахунок ідеологічних фантазій. Одначе тоталітаризм із самої дефініції виключає усі істотні відхилення від норми моноліту.

Те що у маленькій початковій формі існує у СССР за Ґорбачова можна обережно назвати „неповним тоталітаризмом", який внутрішньо суперечить структурі. Якщо совєтський комунізм не втратив (фактично не може втратити) монополь — то всі зміни Ґорбачова будуть мати другорядне значення. Він хоче повернути режим обличчям до дійсности. Досі невідомо більшість ЦК такого повернення хоче.

Якщо признаємо, що „зміни" Ґорбачова мають першорядне значення, то він має відмовитися від теорії тоталітарного комунізму. Захід може легко обманутися промовами Ґорбачова. Він ніби має добрі наміри і таку нагоду не можна проґавити. Одначе у дотеперішніх промовах Ґорбачов не перестає бути чистим комуністом. Він пропонує Заходові кращий модель комунізму і може його її осягнути при наївній допомозі Заходу. „Братні" соціялістичні країни більш критично відносяться до нових ідей Ґорбачова як простодушний Захід, інтелектуали якого натовпами поспішають до Москви побожно слухати поучень Ґорбачова. Він може внести небезпечний заколот у політичне мислення Заходу, який прагне психічного відпруження і легко повірить „косметиці" Ґорбачова.

Холодною водою на досі безосновні сподівання Заходу від Ґорбачова була промова Миколи Рижкова, совєтського міністра, в Гельсінках, про заворушення в Казахстані. Демонстранти несли напис „Казахстан приєднується до Китаю". Рижков сказав, що демонстрації — це справа кількох сотень людей, які „не мають властивого відношення до життя". До демонстрації приєдналась молодь „здеґенерованих клас"!. Демонстранти „незрілі люди".

Рижков також сказав, що Казахстан властиво не мусулманська країна. Більшість населення — росіяни, українці, білоруси, поляки. Це „міжнародна республіка". А молодь Казахстану, та „незріла і здеґенерована" протестувала проти московського панування і русифікації.

„Косметики" Ґорбачова пильно стереже КҐБ, армія і партія, щоб він не пішов задалеко.

Роман С. Голіят

ДИПЛОМАТИЧНИЙ ЗВ'ЯЗОК УКРАЇНИ З ВАТИКАНОМ

Іван Хома, „Апостольський Престіл і Україна 1919-1922", видання Українського Католицького Університету св. Климента Папи, Рим 1987, 134 ст.

І.

Папа Бенедикт ХУ заснував у 1917 році Конґреґацію для Східньої Церкви і Папський Інститут Східніх Студій, якому поставив за ціль студіювати християнський Схід, його історію, теологію, його церковне право, літургію і мистецтво, почавши від перших віків аж до нинішніх часів. Цей інститут виховав наукових спеціялістів і знавців культури Сходу, які в майбутньому застосували це знання у місійних цілях.

Після Першої світової війни, Папа Бенедикт ХУ вибрав дві видатні особи і призначив одну з них на Польщу, Литву, Латвію, Естонію і Фінляндію, а це монсеньйора Ахіля Ратті, який був папським нунцієм у Польщі, і дещо пізніше другу особу, на Україну — о. Джованні Дженоккі.

У лютому 1919 року Директорія Української Народної Республіки назначила графа Михайла Тишкевича, який від 1914 року жив у Швайцарії і видав там вартісні брошури та документи: „Історичні документи про Україну", „Україна перед мировим конґресом" і „Українська література", і писав ряд статтей до французькомовної преси, яка навіть ворожо ставилася до змагань українського народу, першим українським послом при апостольському престолі. Тишкевич встановив фундації, з яких розподілено відповідні суми для Наукового Товариства ім. Шевченка, університету в Лювені (Бельгія) на відкриття відділу українознавства, та придбання вілли для недужих мистців. Він видавав своїм накладом книжки і підпомагав різні видання.

Граф М. Тишкевич із „жестом справжнього патріота та чесного громадянина видав останні свої ощадності на пропаґанду української справи на чужині. І аж тоді, коли, дослівно, не мав уже на найскромніший прожиток, покинув Париж, щоб користати з гостинности свояків у Познанщині, в селі Жодові, продовжуючи, наскільки міг, допомагати рідній справі... Він помер 3-го жовтня 1930 року на чужині в Познанщині".

Як голова Надзвичайної Української Дипломатичної Місії при Апостольському Престолі, граф Михайло Тишкевич був на приватній авдієнції в Папи Бенедикта ХУ і вручив йому вірительні листи, а опісля передав Папі протест проти нападу польської армії генерала Юзефа Галлера на Галичину та проти безправних арештів українських католицьких священиків. „Саме тоді прийшла вістка про арештування більше ніж 200 українських священиків, яких вивезли до польських концентраційних таборів".

Папа прийняв дуже прихильно графа Тишкевича, що вже давніше був відзначений папським орденом св. Григорія Великого, „з ентузіязмом говорив про українську самостійність, запевнив про свою прихильність до українського народу та висловив надію, що українська справа буде вирішена згідно зі засадою про самовизначення народів". Посол Тишкевич просив Папу підтримати українську справу на Мировій Конференції в Парижі, призначити день збірки для українців, що потерпіли в час війни, вислати апостольського делеґата на Україну, і видати енцикліку про Унію. Після авдієнції у Папи, посол М. Тишкевич був у державного секретаря кардинала Петра Ґаспаррі, який 16-го червня 1919 року в порозумінні й за схваленням Папи, вислав письмо до Голови Директорії УНР — Головного Отамана Симона Петлюри (французькою мовою), що має значення офіційного визнання Української Народної Республіки. Митрополит Андрей Шептицький, який приїхав до Риму 16-го грудня 1920 року допомагав українському представництву в полагоджуванні справ зв'язаних з Державним Секретаріятом.

Князь Іван-Степан-Маріян Токаржевський-Карашевич, будучи послом УНР в Константинополі, з обов'язку склав візиту тамошньому папському нунцієві. Ті візити стали часті і апостольський делеґат монсеньйор Анджело Дольчі, не раз приїздив до князя та бував на його офіційних прийняттях, і між українським послом та представником апостольського престолу нав'язалися тісні й близькі стосунки. „Добрі зносини з папським нунцієм в Царгороді мали на меті допомагати більш активній участі Ватикану в справах фактичних зносин з Україною". Князь Токаржевський-Карашевич, був потім заступником міністра і міністром закордонних справ УНР в Тарнові, та й лишився вірний українській державній ідеї до кінця свого життя, стараючись своєю політичною, громадською і публіцистичною працею принести якнайбільшу користь українській визвольній справі. Особливо треба згадати його науково-популярну і науково дослідницьку працю. У цілій низці статтей, нарисів і розвідок з великим знанням аналізував він проблеми нашого минулого, зокрема нашої княжої доби і козаччини. Залишився ще невиданий рукопис його праці „Історія Української Дипломатії". Свої статті друкував також у чужинній пресі, в англійській і французькій. Довший час перебував у Франції, потім в Італії, а останніми роками у Великобританії, в Лондоні, де він помер в 1954 році.

Закінчення буде.

В. Дідюк

На порозі шкільного року

І знову відкриються двері шкільних будинків. Задзвенять молоді голоси, заживуть опустілі через вакації шкільні будинки, розпічнеться новий шкільний рік. Кожна знайома вулиця мовчки вітатиме мільйони дітей і молоді, що поспішатимуть до школи, а між ними тисячі дітей українського роду.

Багато українських дітей увійде в шкільні будинки перший раз, багато з них перейде до середньої школи, а багато зачне вищі університетські студії, щоб доповнювати кадри молодих амбітних науковців країни. Наші українські діти, крім цього, мають ще один великий обов'язок — учитись у своїй українській школі. Українське шкільництво — це одна з найважливіших ділянок життя української спільноти, яка заслуговує на постійну увагу і підтримку всіх нас. Адже не можна забувати, що без власного шкільництва і затрати рідної мови розплинемося у чужому оточенні. Батьки мусять старатися, щоб їхні діти не стали „погноєм" для чужих, щоб зберегти свою національну ідентичність та завжди і всюди вважати себе членами української спільноти і українського народу.

Тому завданням „Рідних Шкіл" і курсів українознавства є не тільки вчити читати по-українському, а в першу чергу виховувати в національному і релігійному дусі і заправляти до важкої боротьби, а передусім вирощувати в їхніх душах такі ідеали, які охороняли б їх в майбутньому перед манівцями, а приносили користь для Церкви і народу. Хоч проблема українського шкільництва і мови повинна б бути „хлібом щоденним" в першу чергу батьків, а далі нашої Церкви, організацій молоді і всієї спільноти, на жаль, так не є. Над цією важливою справою спорадично бідкаємось саме тоді, коли стрічаємо українських дітей, які забули вже про Бога, або пішли у різні секти, відчужилися від свого народу, не признаються до нього та соромляться своїх батьків. Цураються теж вони рідного слова й забули вже українську молитву. Ці сумні щоденні явища нашого життя, хоч часто вже запізно. відчиняють нам очі.

Українські батьки мусять пам'ятати, щоб діти вже змалку ходили до української церкви, до рідної школи і кінчили її курсами українознавства та належали до українських організацій молоді. У місцях, де з'єднано діють у вихованні нашої молоді батьки, Церква, українська школа і організації молоді, там наші діти й молодь тримаються більше нашої Церкви, обряду, мови та нашої спільноти.

Початок шкільного року, як і щороку, заторкає цю, так преважливу, проблему життя наших спільнот, яких наша молодь є невідлучною частиною. Говорити про це постійно треба хоч не завжди і не всюди знаходить воно зрозуміння. А від батьків різні виправдання і аргументи, що, мовляв, діти будуть перевантажені, і що наші люди розсіялися по широких просторах й тяжко їм буде дітей стягнути до школи, та й що громадянство обтяжене різними видатками і буде тяжко знайти учителів, а зрештою, мовляв, нащо потрібна їхній дитині українська мова — тут на чужині вона з неї їсти хліба не буде і т.д. Не завжди всьо і в порядку з боку парафій чи організацій, що у своїх приміщеннях ведуть школу. Правда, це залежить від їх проводів. Безперечно, що з деякими „арґументами" можна б навіть погодитись, але це можуть зробити тільки ті, яким доля їхніх власних дітей і українського народу байдужа.

Українська спільнота в діяспорі мусить жити, працювати і змагатись із всіма труднощами й перепонами. Без нашої належно вихованої у релігійному і національному дусі молоді, життя української спільноти стало б дуже коротке. А хто з батьків хотів би втратити свого сина чи доню, хоч би і не фізично, а духово? Думаємо, що таких батьків не багато! Труднощі нашого життя-буття ми повинні спільними силами поборювати, бо вони не тільки нам шкодять, але часто дуже допомагають; вони нас скріплюють, гартують і додають нам сили до боротьби і перемоги.

Світ завжди слухає людей, що мають сильну волю. Не нарікаймо на „воріженьків", а пригляньмось своїм власним діям.

В Альберті і Манітобі в Канаді, завдяки нашим довгим старанням ввели обов'язкове навчання української мови, але, немає там студентів. Маємо великі видавниці проєкти, але на жаль, не маємо доброго букваря, для перших кляс „Рідної школи" і т.д. і т.д. Це тільки кілька прикладів, які в ніякому разі не відносяться тільки до якоїсь однієї країни, всюди де живемо є такі чи подібні проблеми, що їх не поборюємо реальними способами і засобами, а часто взаємним обвинуваченням або наріканням на „воріженьків".

Отже, виховання наших дітей у специфічних обставинах нашого життя є важкою і відповідальною справою, яка вимагає великого знання, вирозуміння і спільних дій. Шукаймо сил у самих собі, бо чужий допомагає, але не творить. Той, хто хоче вийти на вершини, мусить починати знизу. В нас, на жаль, буває навпаки. Зачинаємо згори без фундаменту. Якщо йдеться про суспільну працю нашої діяспори, то виховання нашої молоді є з нею нерозривно зв'язане. І. Франко є для нас ідеальним учителем. Він бо каже:

Як подамся, не достою,
Захитаюся мов тінь, —
Пропаде кривава праця
Многих, многих поколінь.

У таких думках держися
І дітей своїх ховай!
Нині вчися побіджати,
Завтра нею побідиш!

Беручи на увагу важливість порушеної проблеми виховання нашої молоді, докладім усіх старань, щоб у цьому шкільному році всі українські діти були в українській школі!

Яр. Климовський

УКРАЇНСЬКА ШЕКСПІРІЯНА

„Українська Шекспіріяна на Заході", І, упорядкував Яр Славутич. Видавництво „Славута" для Українського Шекспірівського Товариства, 1987.

II.

Наступна стаття „Генрі IУ в українському перекладі" Володимира Жили. Автор у своїй аналізі перекладу Тодося Осьмачки зазначує:

> Даючи максимально точне відтворення шекспірівського ідейного задуму, він зберігає його особливість, притаманні йому метафори, епітети, порівняння, лексично-синтаксичні й ритмічні тонкощі, як також емоційність... У перекладі слова оригіналу немов би переломлюються крізь призму історичного минулого й сучасного і в той же час міра їхнього впливу майже збігається з мірою впливу оригіналу. Його критерій вдалости й повноцінности зростає і набирає творчого характеру в найширшому значенні.

Між іншим два роки тому я слухав, як цей текст читав Володимир Жила на своєму вечорі у великій викладовій залі УВУ в Мюнхені. Слухачі, тобто „університетська публіка" — ректор, протектор, декани, професори, доценти, асистенти й студенти та публіка з-поза мурів університету, слухаючи, позначеного майстерністю викладу, були захоплені, доказом чого були невгомонні оплески. Не диво, що після цього УВУ запропонував проф. В. Жилі в наступному семестрі дати цикл викладів із драми. Слід додати, що в Жили не абиякий хист подачі слова.

„To be, or not to be в українських перекладах" — Автор статті Яр Славутич. У статті проведено порівняння перекладів монологу Гамлета з одноіменної трагедії Шекспіра. Між іншим назву головного героя і самої трагедії взято з хроніки Саксона Ґрамматікуса з XIII сторіччя. На поданих прикладах автор порівнює переклади — Старицького, Куліша, Кочура, Клена, Костецького та кожному з них дав свою оцінку, сперту на переконливих мотивах.

Микола М. Палій написав „Другий бік медалі Шекспіра". Автор стверджує, що Шекспір уміє творити „нестямні й очайдушні персонажі" при чому наголошує Шекспірову „мистецьку мовну ґеніяльність, незмірну майстерність та елегантну винахідливість", а поруч цього вказує на „безумство" короля Ліра і Гамлетове „блазенство" та його „неспокійний" монолог. Не місце тут цитувати фрази короля Ліра, щоб указати на його безумство чи уривки з „Гамлета", які вказували б на блазенство головного героя трагедії, зацитуймо тільки фрагмент Гамлетового монологу вказуючи на його неспокій.

...Померти —
Заснути. Може й бачити сновиддя?
У цьому й перепона. Що присниться
Нам може у смертельнім сні, коли
Вантаж земної суєти ми скинем?

(Переклад Григорія Кочура)

У дальших рядках автор представляє життя-буття, обставини й атмосферу єлизаветинської доби, в якій виростав Шекспір, тож оправдано, що в деяких його творах, як кажеться в статті не було ні „краси", ні „поблажливости", що саме є цим „другим боком медалі Шекспіра". Наприклад, автор статті каже, що Шекспір був свідком страти священика Вілляма Гартлі у Финшбері Філдс, біля театру. Ця сцена вплинула на Шекспіра до того ступеня, що він її якоюсь мірою використав у „Комедії помилок". Продовжуючи статтю, автор описує ще інші „макабричні й неґативні" речі, які очевидно мали великий вплив на творчість Шекспіра.

Про „Профілі ритмів у сонетах Шекспіра та в українських сонетистів" пише Богдан Чопик. Стаття суто теоретичного порядку знайомить читача з технікою сонета при чому наводить ряд мистців сонета в сучасній українській літературі. Автор у приступній формі пояснює на чому полягає шекспірівська структура сонета, згадує також тип петрарківського сонета. На графічно зображених профілях розглядає сонети Шекспіра, Франка, Рильського, Зерова, Павличка й О. Тарнавського.

Завершуючи свою статтю, автор, маючи на увазі шлях „врівноважуючих змін у сонетописанні", вказує на суворе „дотримування, як синтаксичних, так і ритмічних та їхніх лексичних засад".

„Праця про українські переклади Шекспірових сонетів" — Ярослав Рудницький. У статті говориться про високоякісну докторську дисертацію Орисі Прокопів — „це порівняльна метода досліду перекладів" цілого ряду наших поетів, яких намаганням було „передати світ ідей, відчувань і переживань великого англійського поета й драматурга".

Після цього слідують переклади, що займають 30 сторінок, замикаючи другий розділ журналу. Цей розділ починає „Скарга закоханої". Поему переклав Олег Зуєвський, „Люкрецію" (уривки з поеми) — Яр Славутич, „Прилюбний мандрівник" (розділи з поеми) Яр Славутич.

(Закінчення на стор. 3)

Українська...

(Закінчення зі стор. 2.

Шекспірові сонети переклали (очевидно деякі) — Святослав Гординський, Святослав Караванський, Ігор Костецький, Василь Онуфрієнко, Яр Славутич, Остап Тарнавський.

Говорячи про сонети, тут слід додати повну збірку Д. Паламарчука, про яку згадує в своїй статті Ярослав Рудницький — Вілліям Шекспір, „Сонети" (Київ, 1966 „Дніпро", 1966)

„Шекспірові пісні" (уривки з п'єс) переклав Яр Славутич.

Із творів про Шекспіра — „Про Шекспіра" Джона Мілтона . — Михайло Орест. „Шекспір" Ярослава Вхліцького — Яр Славутич (з чеської мови). „Знов засідаючи" до „Короля Ліра" Джон Кітса — Яр Славутич.

Твори з шекспірівськими мотивами — „Плач по Офелії" — Емма Андієвська, „Плач по Офелії" — Олег Зуєвський, вірш без назви (з трьома зірками) Яр Славутич. „Я звав його моїм" А.Е. Джонсона — Олег Зуєвський, „Люна зловісна" Леопольдо Люгонес — Ігор Качуровський (переклад з еспанської мови).

У третьому кінцевому розділі про українське Шекспірівське Товариство написали: Ярослав Рудницький і Яр Славутич. Від другого автора довідуємося, що досі відбуто шість сесій — перша в Монтреальському університеті (1980 р.), друга в Оттавському (1982 р.), третя в університеті Британської Колумбії (у Ванкувері 1983 р.), в Ґвельфському університеті (1984 р.), п'ята в Манітобському (1986 р.), шоста в МекКестерському (в Гамілтоні, Канада), до речі всі відбулися в Канаді.

Журнал завершує „Бібліографія Шекспіріяни за Заході", на яку складаються переклади, переклади в періодичній пресі, дослідження, статті й рецензії в періодичній пресі, дописи, нотатки тощо. Цю бібліографію склали Віра та Яр Славутичі.

* * *

Біографія Шекспіра дещо гіпотетична, частково здогадна, без докладних документальних джерел. Це торкається і його творчости наприклад, існує версія наче б деякі драматичні твори писав для нього його театральний друг, а він (Шекспір) справляв деякі місця, змінював діялог чи робив трансльокації поодиноких сцен. Це версія сперта на тому, мовляв, неможливо щоб поза зайняттями в театрі, а їх чимало, вистачало Шекспірові настільки часу, щоб упоратися з такою кількістю творів, при чому він і дуже багато читав, сягаючи навіть до Сенеки, Плявта, Плутарха та середньовічних хронік.

Вілліям Шекспір (1564 - 1616) написав 37 драматичних творів, за його життя опубліковано 18.

Написав теж дві поеми „Венера й Адоніс" і „Люкреція". З більших поетичних творів, це блискучі його сонети (154). Також справа спірна з хронологією творів.

У театрі починав із суфлерської будки, згодом був актором, пізніше режисером, та все ж найбільшу славу здобув, як драматург і поет. Відносно драматичної творчости Шекспіра, влучно про нього висловилася Н. Модестова: „високе і низьке, смішне і трагічне злито у Шекспіра в органічну єдність".

Багато людей, сучасників Шекспіра, відмовляли йому його величности. І тепер деякі дослідники, напр., не затаюють, що Шекспір любив вихиляти чарчину. Та як не було б, помиримося, що Шекспір залишився геніяльним драматургом і поетом, признаним і прославленим цілим світом.

У його творах наявні загальнолюдські правди, поетичність, краса враз із пластичністю постатей, драматична динаміка, метафорність стилю, мелодійність тексту та глибина „проникнення в усю складність явищ життя". Його творчість непроминальна, безперервно має велитенський вплив на розвиток мистецтва й літературу різних країн цілого земного ґльобу. Недаремно Яр Славутич, відвідавши Стратфорд на Ейвоні (11-го вересня 1960 р.) у своєму вірші „Перед хатою Шекспіра" захоплено стверджує:

Шекспір — колос! Народів і племен
Надхненний бард, володар у короні,
Живе в серцях когортою імен,
Бо, залишивши Стратфорд на Ейвоні,
Його всевладна, як земний магніт,
Потуга слова полонила світ.

У справі цього особливо цінного журналу звертатись на адресу: Prof. Yar Slavutych, 72 Westbrook Drive, Edmonton, Alta. 161 2E1, Canada.

Біля 1,200 осіб...

(Закінчення зі стор. 1)

Танцювальний ансамбль „Черемош" з Філядельфії

Павільйон Спортового Т-ва „Тризуб", частинно уфундований УНСоюзом.

танцювального ансамблю „Черемош" у чудових гуцульських строях держали стійку. Слід згадати, що були і „традиційні куми", щоб перетяти стрічку по посвяченні „павільйону".

Від УНСоюзу були д-р Іван Флис, головний предсідник, Володимир Сохан, головний секретар Василь Пастушок, головний радний, д-р Богдан Гнатюк, почесний член Головного Уряду, Олександер Худолій, головний радний, Петро Тарнавський та Степан Гавриш. Від „Тризуба" на „кумів" були запропоновані будівничі павільйону, а саме: Евстахій Труш, Григорій Давид, Остап Левицький, Михайло Качанюк, Михайло Марчівський, Богдан Ковальчук, Микола Гріб, Микола Пришляк, Захар Орлецький, Іван Шпильчак, Ярослав Федорійчук, Григорій Гарматій і І. Лужецький.

Після акту посвячення до зібраних гостей союзовців-тризубівців промовляли о. І. Білянич і о. М. Борисенко, а відтак відбулася церемонія передання павільйону Управі „Тризуба". Головний предсідник УНС д-р Іван Флис перетяв традиційну стяжку, сказав коротку промову, у якій наголосив, що УНС завсігди був тим, який допомагав й далі допомагає фінансово українським установам, коли заходить потреба. А відтак побажав дальших успіхів членам Управи та всім „Тризубівцям" із набуттям павільйону. Потім секретар

Управи „Тризуба" в заступстві голови д-р Ярослав Качай в імені Управи та всіх „Тризубівців" висловив подяку Екзекутивному Комітетові УНСоюзу за фінансування будови павільйону. При тому він також апелював до всіх присутніх гостей о фінансову допомогу для сплачення моргеджу за закуплену посілість. Слід згадати й це, що о. І.Білянич ґратулював Управі „Тризуба" за успіхи і при тому заінтонував многоліттєвіє для всіх „Тризубівців".

Потім господар свята Степан Гавриш висловив щиру подяку отцям духовним та всім учасникам акту посвячення, а відтак представив членів Головного Уряду УНСоюзу, а саме: Василя Пастушка, головного радного з дружиною Теодозією, д-ра Богдана Гнатюка, почесного члена Головного Уряду та наймолодшого віком головного радного Олександра Худолія із стейту Ровд Айленд. Також він привітав колишнього довголітнього предсідника УНС Йосифа Лисогора з дружиною Марією та головного редактора щоденника „Свобода" Зенона Снилика з дружиною Ярославою.

Від Українських Братських Союзів були представлені голови Окружних Комітетів Округ Філядельфії — головний радний УБСоюзу Микола Бойчук з дружиною, д-р Роман Сухий, СУК „Провидіння" і головний радний Левко Галас, УНПоміч.

Опісля були представлені голови та члени Управ Окружних Комітетів УНС не лише з Пенсильванії, але також з інших стейтів. Перший раз загостив до Філядельфії на „Союзовий День" голова Балтиморської Округи мґр Богдан Ясінський. Також вперше був учасником свята у Філядельфії голова із далекої Рочестерської Округи стейту Ню Йорк Петро Дзюба.

Від сусідньої Лігайвеллійської Округи прибули майже всі члени Управи за винятком голови Анни Гарас, яка була перешкоджена, але її заступав почесний голова Михайло Колодруб, якому щойно „стукнуло" 96 років. Заслуженого союзового піонера спеціяльно привітав Степан Гавриш. Були із тої Округи ще заступниця голови Анни Саган, секретарі Округи Анна Строт і Стефан Муха, та голова Контрольної комісії Стефан Івасечко. Були також гості із Округи Твердого Вугілля — місця народження Батька Союзу Шамокіна, а саме: завжди енергійний голова Тимко Бутрей і член Управи Михайло Хомин. Із Округи Перт Амбою, Ню Джерзі, прибула секретарка Округи Софія Лонишин з мужем Юрієм. Крім того, голова згаданої Округи Михайло Захарко вислав писемний привіт, як також був писемний привіт з побажанням успіхів від голови Округи Пассейської від Івана Хомка. Всім згаданим членам Окружних Управ щиру подяку за участь у святі висловив голова Округи С. Гавриш.

Атракцією „Союзового Дня", був виступ широковідомого українського танцювального ансамблю „Черемош" з Філядельфії, який в оригінальних строях під звуки власної оркестри виконав ряд гуцульських танків. Хореографом ансамблю є Дмитро Сороханюк, а мистецьким керівником Михайло Луців.

Для танцюючих була забава, а до танців грала популярна філядельфійська оркестра „Карпати" під керівництвом проф. Романа Бродієвича.

Слід згадати що по традиції, як кожного року, були передані почесні плякети за віддану працю для розбудови УНСоюзу. Плякети вручив головний предсідник д-р І. Флис і головний секретар Володимир Сохан д-рові Богданові Гнатюкові і Петрові Тарнавському.

Проводячий святом С. Гавриш представив й інших гостей, а між ними урядовців Головної Канцелярії УНСоюзу: Генрі Флойда — керівника продажу забезпечення союзового, Андрія Воробця — координатора братської діяльности, Михайла Стецину — союзового організатора, та Юрія Мизюка — працівника Рекордового відділу.

Підсумовуючи перебіг „Союзового Дня" Філядельфійської Округи, належить ствердити, що це було надзвичайно вдале свято, яке принесло, в першу чергу, моральний успіх не лише Окрузі, але й цілості УНСоюзу. Безперечно, що був і матеріяльний зиск. Це повинні взяти до уваги й інші союзові Округи та влаштовувати союзові зустрічі — свято, що буде корисним для Округ не лише під матеріяльним оглядом, але також й організаційним, коли думаємо про нових членів.

Наша щира подяка всім гостям, а також всім тим, які трудяться й своєю працею допомогли нам, членам Управи, мати так блискучий успіх.

Почався суд...

(Закінчення зі стор. 1)

ті звернув увагу на величезний готель „Росія", який знаходиться поряд з Красною площею. Він двічі пролетів над площею на висоті 10-20 метрів, щоб розігнати людей і сісти, але не досягчув в цьому успіху і тоді побачив Великий Камінний мост, дві смуги якого були вільні. В момент приземлення на мості було лише шість авт, сказав Руст. Приземлившись, він скерував до храму Василія Блаженного і вилучив мотор.

Один з народних засідателів, Васілій Кузнєцов, запитав, як Руст уявляв собі повернення на батьківщину „Я про це не думав, — відповів підсудний. — Я думав тільки про момент приземлення".

Суддя Тіхоміров і прокуратор Владімір Андреєв постійно нагадували Рустові, що приземлення на багатолюдній площі могло привести до людських жертв. „Я поставив під загрозу життя людей , — погодився підсудний. — Я ніколи більше цього не зроблю".

„Правда про брехню"

(Ю. К.) Вже в найближчих днях появиться на книжковому ринку невеличка розміром, але надзвичайно потрібна і актуальна своїм змістом книжка англійською мовою „Ди трут абаут ди лай" (правда про брехню). Автором цієї книжки є відомий, особливо в ЗСА, колишній український спортсмен футболіст Роман Дубляниця — „Дублян", що тепер живе в Чикаго, де він є керівником радіопрограми „Інтернешенел спортс". В минулому був довголітнім кореспондентом „Асошієйтед Пресс". Його прізвище також добре відоме з його спортивних дописів в українській пресі.

Метою книжки є виявити кошмарну дійсність про т. зв. совєтський спорт, який за лаштунками аматорства в спорті скриває огидну маску звироднілого в совєтській імперській настанові професійного спорту. Потреба і актуальність цієї книжки в тому, що про дійсність совєтського спорту далеко-далеко не усвідомлюють собі широкі спортивні кола як в ЗСА, так і в Канаді, включно до тієї частини української молоді, яка, не володіючи належно українською мовою, у спорті і поза ним, спілкує з англомовним світом.

На зміст книжки складаються 11 розділів, включно з бібліографією, якою користувався автор, що може зацікавити читача, який захотів би поширити своє знання в тій ділянці. Крім цього в книжці є покажчик імен та пояснення до спеціяльних термінів та скорочень.

В легкому прозорому стилі досвідченого спортивного журналіста Роман Дубляниця своєю розповіддю про совєтський спорт не втомлює читача, а навпаки. Навіть тоді, коли він аналізує совєтський спорт на тлі совєтської політичної дійсности, без чого було б неможливо зрозуміти феномен совєтського спорту, він це робить в доступній і легкій формі.

Зміст книжки Романа Дубляниці дістав надзвичайно позитивну оцінку американської аґенції „Френк Йонґ Ентерпрайс", пера її літературного критика Александра М. Зупсіча, колишнього абсольвента університету ім. Вашінґтона в Ст. Люїс і випускника Американської Військової Академії у Вест Пойнт. Як старшина американської армії він мав змогу, будучи у В'єтнамі і Західньому Берліні, добре пізнати і вивчити совєтські справи. Про запляновану книжку Романа Дубляниці він пише: „Книжка „Правда про брехню" є дуже оригінальною. Її тематика, назагал мало відома публіці, є унікальною і тому надзвичайною цікавою. Вона є цікавою не тільки для тих, хто займається спортом, або студіює совєтську історію, але і для людей інших світоглядів, яких цікавить підсовєтська дійсність".

„Правда про брехню" є ідеальним провідником, чи дороговказом до підсовєтського спортивного життя".

„Книжка пана Дубляниці добре розплянована з достатньо опрацьованими деталями і документацією фактів. В книжці помітними є теж послідовність і пов'язання поодиноких розділів. Його простий журналістичний стиль є легким до читання та зрозумілим для більшости читачів, почавши від середньошкільного молодняка. Інтерпретація фактів є такою переконливою і поданою в такій нескомплікованій формі, що пересічний читач не має жодної трудности зрозуміти зміст та не має причини сумніватися в „Правді про брехню".

Книжку Романа Дубляниці слід з радістю привітати, тим більше, що вона появляється напередодні зимової олімпіяди в Калґарі, Алберті і літньої в Південній Кореї, своєю актуальною тематикою не одному зможе відкрити очі на дійсність у совєтському спорті.

Для тих з нас, які утримують контакти з членами канадського чи американського спорту або преси, книжка Романа Дубляниці стане цікавим, корисним і оригінальним подарунком нашим чужомовним знайомим і приятелям.

Авторові бажаємо багато успіхів з появою його цікавої і як же ж потрібної публікації, а його книжку уважаємо цінним здобутком в нашій, не надто багатій, спортивній публіцистиці.

ЗГІДНО ІЗ ЗАЯВОЮ обізнаного в цих справах державного урядовця, виявляється, що спеціяльний прокуратор Іран-контра афери, хоче подати пропозицію, щоби перевести інтерв'ю з президентом Роналдом Реґеном в цій справі. Цей урядовець також наголосив й те, що немає ще жадних рішень, щодо цієї пропозиції. Також неясним є ще й те, як на це зареаґує Білий Дім, коли одержить вимогу провести інтерв'ю з Президентом Реґеном, від прокуратора Лоренса Волша.

Зустріч Данила Шумука з прем'єр-міністром Канади

Данило Шумук

В неділю, 11 липня ц. р., прем'єр-міністер Канади Браєн Малруні відвідував зі своєю родиною деякі міста у провінції Британської Колюмбії і між ними загостив до Келовни, де також зустрінувся з Данилом Шумуком.

Біля міського парку зібралося кілька сотень людей, які чекали на голову держави, а між ними Данило Шумук із своїм племінником, який протягом чотирнадцяти років старався про звільнення дядька із московської тюрми.

О год. 12.30 прибув прем'єр-міністер з дружиною і дітьми в почоті представників Консервативної партії. Данила Шумука він привітав такими словами: Я дуже радий вітати вас, пане Шумук, у вільній Канаді. Наша довголітня, невтомна настирливість таки увінчалася успіхом. Бажаю вам, пане Шумук, доброго здоров'я, довгого життя і використайте нашу гостинність у демократичній країні". Дружина прем'єр-міністра вітала Д. Шумука по-сербському.

„Дякую вам паке прем'єр-міністре, за ваші труди, що допомогли мені приїхати до вашої вільної Канади. Я захоплений вашою системою життя, чудовою природою і вільно дихаючими людьми. Коли я почув, після останніх виборів, що консервати прийшли до влади в Канаді, то я вірив, що ви допоможете мені і я незабаром буду на волі", — відповів Данило Шумук на привітання прем'єр-міністра. Слова Данила Шумука, які переклав на англійську мову його племінник Іван, викликали вдоволяючий сміх серед присутніх.

Після цього Данила Шумука вітала посадник міста Вернон, запитувала, чи потрібна йому будь-яка поміч, за що Данило Шумук подякував та заявив, що матеріяльно вони забезпечені.

Посадник міста Келовна Джім Стюарт та представник консерватів в парляменті Фред Кінґ вітали Д. Шумука і бажали йому здоров'я та щасливого життя в Канаді.

В понеділок, 13 липня, місцевий щоденник „Келовна Кур'єр" помістив згадку про зустріч Данила Шумука із прем'єр-міністром, а ввечері в неділю і понеділок, 12 і 13 липня, обидві телевізійні станції — Сі-Бі-Сі і С-Ті-Ві — інформували глядачів про зустріч прем'єр-міністра з українським дисидентом і на екрані видніла картина стискання руки Браєном Малруні Данилові Шумукові.

Ф. Федорів
„Гомін України"

Бриджпорт започатковує Ювілейний Рік

У суботу, 15-го серпня урочисто започатковано святкування Тисячоліття Хрищення України спільним Молебнем в честь Пресвятої Діви Марії в українській православній церкві св. Покрови (при Оквуд вул.) найстаршій із трьох українських церков у Бриджпорті, Конн.

На площі перед церквою сформувався процесійний похід з хоругвами з численно зібраних мирян із усіх трьох місцевих українських церков.

Отець Д. Кристоф, господар цієї урочистости, привітав присутніх коротким словом і нашим традиційним звичаєм — хлібом і сіллю. У відповідь, як дар любови і у пам'ять започаткування ювілейного року, передали дві ікони о. А. Джейкобс, настоятель Пресвятої Трійці У.А.П.Ц., ікону св. Володимира Великого, Князя Руси-України, а о. І. Терлецький, адміністратор української католицької церкви Покрови Пресв. Богородиці — чудотворну Почаївську ікону Пресвятої Діви Марії. Миряни, входячи у храм Божий, проспівали пісню „Пречиста Діво Мати", а відтак відправлено соборний Молебень в честь Пр. Діви Марії у співслуженні чотирох священиків.

У своїх святочних промовах отці нагадували про братську християнську любов, про правдиву єдність серед нашого народу, наголошували християнство, якого вимагає від нас не тільки Христова Церква, „Щоб усі були одно", але й тисячолітній ювілей Хрищення Руси-України. Це є велика історична дата, яка визначуватиме майбутній шлях українського християнства. Тому українська спільнота в діяспорі повинна беззастережно спільно відзначати величаво, гідно й достойно неповторну історичну дату 1000-річчя Християнства Київської Руси-України. Після Молебня посвячено згадані ікони, а молитвою „Боже Великий Єдиний" закінчено це небуденне торжество.

До переведення цього торжества у великій мірі спричинився хор своїм гарним співом під проводом Дарії Санторе, за що належиться їм щира подяка.

І. Хом'як

ПЕРШОГО Ж ДНЯ після літніх вакацій, 1-го вересня, тисячі студентів Сеульського університету, Південна Корея, взяли участь в антиурядових зборах, які закінчилися зударами з поліцією. Для розгону студентів поліція вжила сльозоточивий газ.

НОВИЙ ЕМІҐРАЦІЙНИЙ ЗАКОН увійшов в силу в околицях Ню Йорку. Федеральні урядовці заявили, що розпічнуть перевірку 18 підприємств, котрі згідно з іхньою оцінкою, переступають цей новий закон.

142 юначок і юнаків відбули спортову школу УСВТ „Ч. Січ"

У суботу, 22-го серпня ц. р., на оселі „Верховина" в Ґлейн Спей, Н. Й., відбулося офіційне закриття 18-ої з черги спортової школи УСВТ „Ч. Січ". Закінчення спортової школи — це свого роду традиційна імпреза: спільний обід, підсумкові промови, розвагові точки учасників, відзначення та вручення найкращим заслуженим нагород. Якщо йдеться про якість цьогорічної вишкільної програми, то завдяки досвідченим фаховим силам інструкторів і опікунів та нововведеним технічним засобам „Січова спортова школа" значно піднесла свій рівень.

Відкриваючи цю кінцеву точку цьогорічної спортової школи, керівник двох останніх тижнів О. Твардовський відзначив, що коли в 1969 році зреалізовано задум організації тієї спортово-виховної інституції, її творці мріяли про успішний розвиток і вагомі осяги у вишколі нашого юнацтва. Не припадково зростала й кількість учасників. Починаючи в 1969 році з 29-ти юнаками, в наступних роках кількість учасників перейшла сотню і в 1975 році осягнула рекорд — 158. У цьому році кількість учасників спортової школи наблизилася до цього рекорду, зібравши з різних стейтів ЗСА 142 юначок і юнаків.

Говорячи про щорічне зростання кількости учасників, промовець згадав колишніх випускників спортової школи „Ч. Січі", які неодноразово висловлювали їй вдячність за здобутий вишкіл, що допоміг вибитися в американському довкіллі. До таких належать між сотнями інших: Б. Недільський, чоловий футболіст в університеті Висконсин, він вже провадить свій власний футбольний табір, Я. Дахнівський — воротар професійної дружини Менпфис Теннесі, І. Костецький — тренер футбольної дружини середньої школи в Ню Джерзі, він теж провадить свій футбольний табір, А. Бакун — чоловий змагун І-ої дружини УСВТ „Ч.Січ", чемпіон Ню Джерзі і вже кілька років член збірної Ню Джерзі, східніх ЗСА.

Високий рівень вишколу, першорядна опіка і головне взірцева програма навчання притягнули увагу деяких українських і американських інституцій, які останніми роками підтримують спортову школу „Ч. Січі" морально й матеріяльно. У цьому році виявили зацікавлення учителі фізичного виховання в околицях Порт Джервіс, які, приглядаючись до вишколу в перших двох тижнях, вислали на останні два понад 20 своїх учнів на заавансований футбольний тренінг.

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редаґує Омелян Твардовський

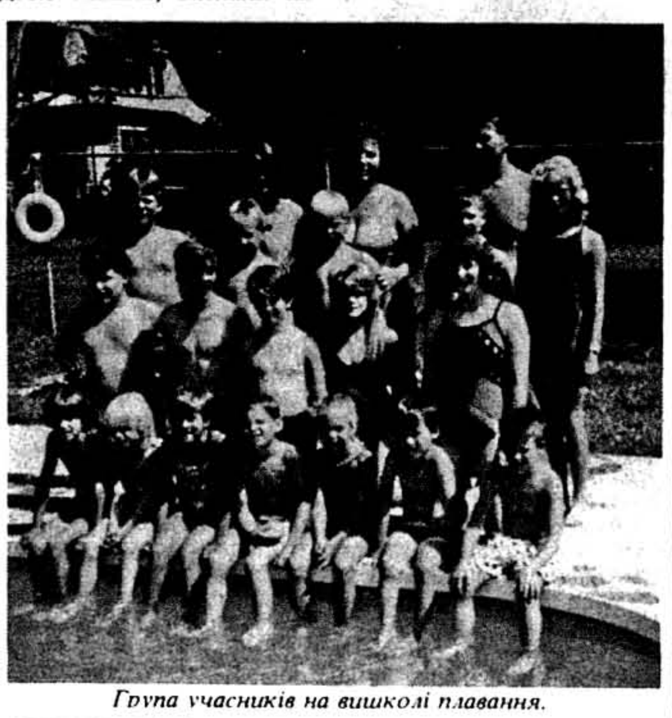
Учасники й інструктори спортової школи першого тижня.

Новацька дружина спортової школи, нагороджена золотими медалями за перше місце в турнірі футболу Українських Спортових Ігрищ Молоді.

Відбиванковий вишкіл проводить Христина Козак-Процюк.

Група учасників на вишколі плавання.

Вислови признання і ґратуляції

В дальшому ході програми закриття господар тієї імпрези, голова УСВТ „Ч. Січ" і керівник спортової школи в перших двох тижнях М. Стебельський представив присутнім батькам і гостям персонал команди, що вправно працював і опікувався юнацтвом: д-ра О. Стромецького — професора і головного тренера футбольної дружини університету Гантсвіл, Алабама, С. Коваленка — тренера футбольних дружин УСК Н. Й., асистентів Г. Сергіїва і Я. Твардовського, Х. Козак-Процюк, Р. Данчевську — інструкторів відбиванки і плавання, А. Гарматія — інструктора тенісу, В. Василака, Т. Науменка, Ю. Гуменюка, Л. Бокало, Д. і М. Сергіївих — опікунів, М. Бокало — секретарку і медичну сестру. Не зміг бути присутній головний інструктор футболу І. Чупенко, який вже розпочав працю тренера в університеті Ферлі Дікінсон в Ню Джерзі. З представлених почесних гостей зі словами великого признання і ґратуляціями за успішне закінчення вишколу виступили П. Саляк — секретар Екзекутиви УБСоюзу і ред. Микола Дупляк („Народна Воля"). За почесним столом сиділи теж М. Богдан — управитель оселі „Верховина", Я. Ґавур — невтомний заступник управителя і О. Напора — УБС, Відділ 259.

В часі обіду з подяками і заохотою команді виступали юні учасники: Б. Гарасим, Т. Тимчина, Дж. Шолудко та А. Кобрин — визначний діяч ветеранської організації, який мав у таборі двоє внуків.

В дальшому ході програми з розваговими точками виступили учасники з піснями і деклямаціями, що їх вивчили під проводом учительки Марійки Бокало. Після цього відбулася церемонія вручення пропам'ятних трофеїв, що їх здобули юначки й юнаки в п'яти ділянках спорту, як теж за поведінку і спортову поставу.

У футбольному вишколі на відзначення заслужили: І. Керн, М. Сіджа, Т. Тинчина, Х. Федорик, Т. Гарасим, Ю. Гірак, Д. Гуменюк, Д. Пірс, М. Сідляр, Д. Рускевич, В. Гайдучик, М. Смит, Й. Площарчук, А. Шолудко, А. Зварун, М. Петкус, Б. Федорик, С. Комсток, Г. Малічишин, М. Малічишин, Н. Стусик, Х. Малічишин, Х. Гердман, І. Русело, Д. Колодій, С. Колодій, А. Дубанович, Р. Вислоцький, Ю. Салдана, А. Боґовчич, П. Адамс, Т. Бокало, В. Літкевич, Х. Шалай, Вас. Літкевич, А. Підлуський, Б. Русило, О. Василак, Л. Михайлюк, В. Тимчина, Д. Войташик, Д. Комсток, Б. Федорик, Д. Ватсон, В. Ватсон, Р. Ваєнт. Б. Гарасим.

У відбиванці: Г. Гірак, Дж. Шолудко, А. Зварун, М. Сідляр, Б. Гарасим, А. Сиротніков, Т. Бокало, П. Адамс, В. Літкевич, А. Підлуський, Л. Михайлюк, Віра Літкевич, В. Тимчина, О. Василак, Д. Дейл, С. Гасюк, Ю. Дейл.

У тенісі: М. Фарел, Г. Гірак, А. Косоноцький, Т. Бокало, Л. Михайлюк, А. Підлуський, А. Сиротніков, М. Сідляр, Х. Шалай, С. Таранко, Дж. Шолудко, О. Василак, В. Літкевич, Д. Меленка, А. Боярун, А. Віто.

У плаванні: Т. Бокало, Дж. Шолудко, В. Літкевич, Г. Гірак, М. Фарел, К. Бреді, М. Войчик, Б. Гарасим, Ю. Гірак, Л. Войчик, О. Василак, Х. Шалай, А. Підлуський, Дж. Комсток, Д. Гентиш, Н. Меленка, Х. Дейл, І. Бесик, А. Балабан, Б. Ґерманська.

Легка атлетика: В. Літкевич, Т. Бокало, Н. Джастин, Дж. Шолудко.

Найкращі таборовики: Дж. Шолудко, Б. Гарасим і В. Літкевич.

Спортова постава (спортсменшип): Дж. Шолудко, Т. Бокало, А. Підлуський, Х. Шалай.

Перед закінченням програми господар імпрези подякував від команди й учасників управі „Верховини" й персоналові адміністрації оселі, кухарям і кельнеркам за співпрацю, смачне харчування і дбайливу обслугу. Треба відзначити, що крім щоденного спортово-виховного вишколу учасники школи взяли участь у цьогорічних Українських Спортових Ігрищах Молоді на оселі СУМ-А в Елленвіллі, де здобули в різних ділянках спорту ряд золотих, срібних і бронзових медалів. Збірна спортова школа виграла теж „міні-серію" із збірною футболу, зложеною з професійних змагунів Англії „Питіян" загальним вислідом 6:3.

Вечорами відбувалися змагання дружин футболу, відбиванки, ватри з розваговими програмами, висвітлення спортових і розвагових фільмів.

Спортова школа трикратно пройшла контролю Департаменту здоров'я і федеральної програми допомоги потребуючим дітям і дістала першорядні оцінки.

Відвідали спортову школу теж кореспонденти: тижневика „Народна Воля" (ред. М. Дупляк) та американських газет „Ді Рівер Репортер" Неровсбурґ і „Ґазет" Порт Джервіс. У „Народній волі" вже появився репортаж про цьогорічну спортову школу, в обидвох американських газетах мають бути поміщені обширні інформації, ілюстровані фотознімками про вишкіл юнацтва в спортовій школі УСВТ „Ч. Січ".